DEO OPTIMO MAX. UNI ET TRINO, VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ, Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda in Scholis Medicorum, die Martis vigesimo-septimo Februarii, anno Domini M. DCC. XLII.

M. LUDOVICO PETRO LE HOC, Consiliario Medico Regis ordinario in ejus Castelleto, nec non utriusque Pharmaciæ Professore designato, Doctore Medico, Præside.

An oculi punctio Cataractam præcaveat?

I.

ERGONE quæ oculum tam egregiè callet, Medicina cæcutiret? Adeò parùm oculata videretur in oculorum morbis? In his enim curtam esse remediorum ope Medicinam, passim & palàm conquerentes audias. Afferunt in exemplum *Cataractam*, in quâ percurandâ tam sæpe cespitat Ars curandi. Dubitas? Nonne prima *Cataractæ* exorientis initia, certa habentur futuræ cæcitatis auguria. Parciùs ista tamen Medicinæ objicienda; quod enim illi crimen imputant, illorum prorsùs vitio detur, qui circa *Cataractæ* operationem, ut ut eruditè occupati, in Medendi legibus hospites sunt & peregrini. Sic fermè sunt, qui plus æquo acûs suæ auxilio confisi, temporibus, & locis infligendæ, (quanquam ad geometriæ regulas) *Cataractæ* sagaciter deprimendæ unicè student. Ejusmodi hominum scientia, digitorum Arithmetica est dexteritas. Quippe ii sunt distantiarum lineas, puncta in solidis, guttas in fluidis numerare Docti. Ast ut hæc non omittenda, ubi se dat operandi necessitas, sic providenda imprimis quæ & meliora, & plura offert, certior Medendi methodus. Hæc autem in morbis arcenda docet, quæ præsagiuntur pericula; usque invigilans occasioni, (quæ Medicationis est anima) ne ipsi desit. Hîc autem, occasio prophylaxis est, declinando nempè operationem, heu fluxam nimiùm & dolosam! Et quidem in occasione aucupandâ toti fuerunt Medicinæ proceres antiqui; at non sic ophthalmici Medentes plurimi: in quo *operatores* ocularios discernas, ab ophthalmicis Medicis. Hi ad artis Medendi canones sua moderantur, & regunt opera; illi ad manûs, & digitorum dexteritatem. Quorum autem, ut densior numerus; ita vulgatius est *Cataractæ* curationis erratum. Id ergo in Medicinam refundere tàm iniquum, quàm falsum est. Malè sana nempè, quia docta malè istæc ocularíorum gens, & morborum prophylaxeos prorsùs ignara. Hinc accersitus ad ægrum istic ocularius, manum consulit magis, quàm animum: quid mirum; Ad opus vocari unicè se putat, prævio tantùm facto examine, maturueritne *Cataracta*, forsan additâ tempestatis, & ætatis ægri aliquantulâ mentione. Insuper aliquid desideras; De anatomicâ *Cataractæ* sede balbutientem, ut poterit, audies; cùm hanc in crystallino humore sitam nuper definitum esse audierit: cui si garrire ulteriùs libuerit, de acido lymphas coagulante non nihil effutiet; nam vel tonsorum istæc vulgaris cantilena est; dùm distinguere pelliceam à crystallinâ *Cataractam*, glaucosim à glaucomate,

meliùs consultus deberet: imò si hominis sani cogitationem admitteret, animo posset obversari prophylaxis omissa, vel revocanda. Sed ejusmodi rerum, quæ mentis aciem facilè fugiunt, planè securus; de incertitudine operationis, ne verbum quidem habebit. Inde *generalibus remediis* (ut loqui norunt) tantummodo præmitti jussis, operationis alea jacitur, sit ergo periculum, ægri ne, vel *operatoris*? Dices, utriusque.

II.

INTERIM grave illud, nec infrequens periculum; cùm ex eorum genere morborum sit *Cataracta*, qui ab humoris *Decubitu* fiunt; sed in ejus morbi curatione, quantam sibi vindicet partem Medendi methodus, aut scientia? Aperit recondita abscessuum doctrina; cujus autor, & Medicinæ, & Chirurgiæ notitiâ percelebris ostendit quantùm Medicinæ consiliis, & mente Medici Chirurgorum manus indigeat. Cæterum ut ad salutem, vel ad exitium, sit quilibet *decubitus*, Medentis peritiæ est, & officii, alterum ab altero discernere, quo procurando bonum, malum possit avertere. Hoc autem opus, hic labor in medendo; soli quippe artifici novisse datum est, quid faciendum, quidve omittendum, in quo tota ejus, qui criticos motus, vel effectus intelligit, & expectat, sapientia versatur. Unde juxta crisium leges, permittendum est, & adjuvandum quidquid ad ægri salutem pertinet, avertendo illud omne, quod ut morbi lucro sit, sic ægrotantis damno vertitur. Atqui quod ab operatione *Cataractæ* imminet malum, solùs œconomiæ animalis legum ignarus negaverit. Ex tot enim quibus hæret retinaculis *Cataracta*, concipitur, quanto discrimine à sede suâ avellatur: addideris vasorum myriades quibus alluitur oculus, tùm omnes quibus compingitur nervorum fibrillas; ut violentam esse, sic cruentam posse fieri istanc avulsionem, intelliges. Quidquod suas ducant origines illa capillarium vasculorum millia à majoribus vasorum caudicibus: arctiora-ne putabis cum universo corpore commercia? Immane igitur, quàm grave est, quod ab operatione *Cataractæ* imminet periculum! Felices tamen quos sola hæc discrimina manebunt, nec pauciora enim, nec minora quæ impendent. Quibus incommodis ut subveniretur, si fieri posset, tanti momenti ipsis visæ sunt oculi partium distantiæ, ut ad normam, & perpendiculum æstimari meruerint; ita ut proditum fuerit, ferventique calamo definitum, de crystallini loco, situ, distantiâ, tum de loci puncto, ubi acus debeat applicari. Benè equidem; si corpus crystallinum laxum ut est, mobile & pendulum, cum fixo super mensâ, linearum, & angulorum commensu concordaret. Imò moveri posse crystallinum ad pupillam accedendo, declarant peritissimi in rebus Anatomicis viri, quorum ut culter, sic lingua mentiri cavet: interim ut non capiunt similes operationis elegantias ocularioru m plurimi, quot indè operantibus opprobria? quot ægrotantibus mala portenduntur?

Vide Severinum de reconditâ abscessuum doctrinâ.

D. D. Santorini obs. Anatom. c. IV, p. 83, Mery in actib. Acad.

III.

MAJORNE alicubi Prophylaxi locus? Quæ solemnis & usitata erat, quandiù ocularia Medicinæ clavum tenuit ars Medendi. Sed hujus expers, & inerudita *Operatorum* Ophthalmicorum gens, stupore vulgi facta est Medicatrix; totumque curationis *Cataractæ* negotium ad operandi sagacitatem unicè devolutum. Hinc hodiè *Cataractam* deponere, sanare est, obsoletâ penitùs veterum Prophylaxi: continebatur hæc aptâ diætâ, & multigenis venæ sectionibus, benè consciis Medendi magistris, non solùs oculi morbum esse *Cataractam*, sed insimul ali totius molis sanguineæ vitio. Hoc dyscrasiam dices? Nihil moramur, Catharsim enim, vesicatoria, setones, cauteria, herbasque morbo proprias, usuque compertas commendarunt. In excogitandâ medelâ, arteriotomiam addidêre feliciores, quibus auxiliis annuit quoque posterior ætas, sanguinis circuitu ditior facta, & doctior. Comperto enim semel sanguinis orbiculari motu, ejusque per oculum intrà horam multiplici itu & reditu, satis intelligitur, quàm necessariò, quàm liberè, quàm tutò mitti sanguis possit. Cæco-ne consilio? Imò sapienti, ne scilicet in horas, eundo vires morbus acquirat. Hæ fuêre sanguinis avertendi rationes, aut ad longinqua eum removendi viæ, quibus etiam hodiè omnes insistunt. Diverticulum aliud aperit & Anatomia recens, quod enim detecti fuerint proprii humoris aquei ductus, vel pervii canales quibus humor ille ad oculum it, reditque, hujus

Vide Hovium passim.

opus est, nec gloria non mediocris. At indè spes affulsit, prodiitque ratio non obscura exordientis *Cataractæ* demolitionem moliendi. Ars sanè præclara, morbum in ovo præfocandi. Cùm enim ab humoris aquei stagnantis sorditie enascatur *Cataracta*; sorditiei præibit humoris aquei putrescentis facta evacuatio; Paracenteseos genus est, antiquis compertum, nec insolitum; quo ex oculi camerâ, non secùs ac ex abdomine *ascitico* serum educitur. Tutiorem cogitabis prævertendæ *Cataractæ* modum? Cùm enim partis albæ sanguinis proprius sit morbus *Cataracta*, ut potè ad serum pertinens, vel lympham; per venæ sectiones præmissâ partis rubræ curatione, ad rem propiùs attinet nihil, quàm ad partem albam, alteram converti curam. Hoc præstabit oculi paracentesis, hinc serosi *decubitûs* molem minuendo præsentem, illinc futuram novi *decubitûs* alimoniam suffurando.

Vide Hovium passim.

Plin. lib. 25. cap. 13. pag. 425, Edit. 1685.

Cæl. Aurelian. morborum Chronicor. lib. 1, c. 5. pag. 335. Edit. in 4°. 1709.

I V.

TUTIOREM ergo non habes *Cataractæ* declinandæ modum. Et verò periculosum-ne erit magis, ægrotantibus visum restitui ejusmodi oculi punctione, quàm eâdem senibus, (quod confirmat usus) reddidisse visum? Quàm tot avibus, à punctione non absimili, sic illæsam fuisse visionem, ut brevi repullulascente aqueo humore, redintegrata illa planè redierit; imò duplici titulo, felicem successum spondet Paracentesis, scilicet utriusque *Cataractæ* radices præscindens: nam aut in crystallino, aut in aqueo humore fixerit sedem hic morbus, utrique fiet satis; cùm lympha quæ alterutrius parens, & altrix est, planè exhauriatur. Apage, succlamant, istæc *Catatactarum* discrimina; pelliceas exulare dudùm jussimus; solasque dari crystallinas à nobis sancitum, & pronmntiatum est. Verùm quo ex tripode? parvo certè: saltèm non erit effatum summi illius in arte Dictatoris, quem in Medicinâ nec falli, nec fallere posse creditum est, illius, inquam, qui *ut negligenter nullibi se gessit, temerè nusquam locutus est*. Cataractam pelliceam à veteribus Anatomicis fuisse deprehensam, hanc quoque à recentibus in dies deprehendi nobis satis est: cui facto refragari ut mentis præposteræ, sic & laudi & gloriæ minùs consulentis est. Itaque adhibitis omnibus ad Prophylaxim præsidiis, si illis minùs benè vertentibus, perseverent crescentis *Cataractæ* signa, Paracentesi locum dari, quid erit incommodi? Quin imò eductâ sic aquei humoris putri eluvie, *Cataractæ* jamjam concrescendæ Embryones, substrahas. Unde aqueus humor in amurcam coire facilis, aut pelliceæ illius atomi coadunari, & in membranulam exporrigi aptæ, penitùs ejiciuntur. Aliunde-ne meliùs præcavebitur pellicea *Cataracta*? Excogitabitur sordidatam crystallini superficiem detergendi tutior via? aut mucidam, quâ infuscatur, lympham exhauriendi certior ratio, ut meliori deinceps succo resarciri possit. Quod perficiet Paracentesis, *Cataractæ* crystallinæ exordia delendo. Sua quippe est aqueo humori perennis circulatio, ita ut vacuato crassiori, alter purior succedat; sic vitiatam humoris aquei cameram eluendo, tergit, hæcque, accedente humoris novi limpitudine, nitet. Ampliùs roscidæ qualitatis non exors, qui succedit humor; hac qualitate mulcet crystallinum, & stagnantis lymphæ mucorem liquando penitùs resolvit. Promptiùs-ne, vel tutiùs, nitorem suum aliundè recuperabit crystallinus humor? pristinamque meliùs suam resumet limpitudinem? Quâ methodo ritè peragatur oculi Paracentesis, paucis accipe. Caput ægri à tergo ministri manibus excipiatur, fixumque stet & immobile. Accedat Ophthalmicus facie versâ ad faciem. Acum habuerit præ manibus lanceolatam, cujus acies secandi habilissima, latior, contractior-vè sit, pro diversâ Corneæ jamjam perforandæ diametro. Insinuetur acus in ipsam Corneæ dilucidæ substantiam, obliquè ducta ab imo ad summum, lineæ unius transversæ spatio, aut circiter à conjunctivâ distans. Partem Corneæ ejusdem duntaxàt infimam pupugeris, iridi ac pupillæ parcas diligenter. Quod quidem feliciter successisse quamplurimis, notum est. Eâdem ratione, nobilis quidam Miles in Regiâ Invalidorum domo, Cataractâ fuit liberatus. Nec Anglis incognita oculi Paracentesis, quam ita laudabiliter à muliere Anglâ tentatam refert Mangetus, ut ne minima quidem Corneæ cicatrix remanserit. Educto aqueo humore, splenium molle albumine ovi aquâ rosaceâ diluto, madidum, perforato oculo admoveatur. Quietem & Diætam præscribat Medicus.

Vid. Mang. bibliothecæ Chirurgicæ, lib. 3. tom. 1. pag. 506.

Hippoc.

Vid. Biblioth Chirurg. tom. 1. pag. 503.

V.

PRÆCAVENDÆ igitur *Cataractæ*, idonea maximè oculi Paracentesis. Hujus necessitatem apertè suadent alterius operationis incertitudo & periculum. Indecorum profectò, stupendumque; tantùm strepitûs hodiè per orbem Medicum moveri, & audiri de morbo, & operatione; cùm illius natura anceps adhuc, & dubia sit; hujus verò successus in ambiguo. Quantumlibet enim nomen consequi studuerint *Cataractarum crystallinarum* acerrimi fautores, quantumvis vulgi auribus obstrepuerint, non ideò oculus pelliceis minùs tentabitur. Quid si veterum pelliceæ cum crystallinis, quæ glaucomaticæ, cum glaucomate confundantur? Vel glaucosis accipiatur pro glaucomate? Hanc dubitandi ansam suggerit facta nuper observatio, quâ innuitur, modò totum vitiari crystallinum corpus, in *Cataractæ* affectionibus; modò solam illius, & summam superficiem. Undè terni vel quaterni morbi, operatori distinguendi veniunt; internoscendum quippe illi est, sit-ne pellicea veterum *Cataracta*, vel crystallina neotericorum? glaucosis, vel glaucoma, ut ad cujusque naturam, & conditionem, acûs aciem dirigat & moderetur. De glaucosi enim non est cur dubites; unde se dat suspicio glaucosim non infrequenter, pro glaucomate venire, ita ut non totum semper crystallinum corpus operator deturbaverit; sed aliquantam solùm, eamque summam, aut superficiariam partem, quam acus, non secùs ac scalpri acies, vel radulæ actio separat, & præcipitat. *Desquammationis* species erit, aut ut in ossium morbis se habet, genus *exfoliationis*, quâ crystallini aridæ, vel putres lamellæ deprimentur. Hanc adjuvat conjecturam observata perluciditas superstes, ut visa fuit in lentis, ut ut exiguæ, reliquiis. Hinc minimè mirùm, quòd resectâ tantùm crystallini portione, visio hebes licet, ab operatione superat. Saltem non incerta hæc observatio receptam de totis crystallinis operatione deturbatis, ac familiarem nimis opinionem incertat. Quam tamen sibi plaudendo tuentur; ecce enim nobilibus exterorum auspiciis & nominibus fultam publicè venditant; sed id nostri, sicut & illorum juris est. At quàm levi rationum pondere? Dicas tàm futilibus argumentis suam opinioni voluisse fidem derogari. Igitur non-nisi cautè, & sapienter admittantur crystallinæ Cataractæ. Quod enim dentur, dubitat nemo; quod solæ, negant omnes. Egregios scilicet, subridendo inquient, humoris aquei fœtus; an membranulas ex illius sinu formari, & compingi posse, quisquam sapiens existimabit. Sed harum exemplar adumbrant Chymistæ, dum succos ad pelliculam vaporant. Quin & docet melioris notæ Anatomicus, quâ arte, quo Mechanismo efformentur. Formatas alter ostendit in eâdem scientiâ versatissimus. Ambiguus ergo *Cataractarum crystallinarum* status, anceps operatio, origo incerta; Ergo præsidium quod nascenti malo occurrit, cæteris anteponatur.

Vide Santorini obs. Anatom. c. 4. p. 81.

Ibid. pag. 84.

Vide Thesim. Henrici Halæ Magdeburgicæ 1729.

Morgagni adversf. VI.

Santorini obs. 83.

Ergò oculi punctio Cataractam præcavet.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Benjamin Ludovicus Lucas de Laurembert.	*M. Franciscus Mery.*	*M. Joannes Herment, Medicus Regis ordinarius.*
M. Leander Peaget.	*M. Joannes-Baptista Dubois, Professor Regius.*	*M. Raymondus Jacob Finot.*
M. Bernardus de Jussieu, Regiæ Scientiarum Academiæ, Regiæque Societatis Londinensis Socius, & in Horto Regio Botanices Prodemonstrator.	*M. Guillelmus-Josephus de l'Epine.*	*M. Ludovicus Lemery, Medicus Regis ordinarius Regiæque Scientiarum Academiæ Socius & in horto Regio Chimiæ professor.*

Proponebat Parisiis ABRAHAMUS-FRANCISCUS-LEO COL DE VILARS, Inculismensis, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1742. à sextâ ad Meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1742.